

Faïsa Guène. En riktig man gråter inte.
Norstedts förlag. Översättare: Lotta Riad.

Ett Europa som utvecklas med nya befolkningsgrupper behöver nya berättelser. Berättelser som ökar förståelse, som med humor och allvar sätter fingret på komplikationer och eventuella konfrontationer. I berättelserna kan vi förstå mer av oss själva och av den andre. Med skilda ursprung smälter vi samman till nya berättelser. I Sverige är Zinat Pirzadeh en sådan viktig författare. Faïza Guène är i många stycken en fransk motsvarighet till Zinat. Hennes debutroman "Kiffe kiffe i morgon" kom på svenska 2006 och blev en stor succé. Som både stand up-komiker och författare har hon vänt och vridit på frågor om invandring, integration, identitet och ömsesidiga fördomar. I "En riktig man gråter inte", berättar hon om en familj i Nice med rötterna i Algeriet. Berättaren är sonen i familjen Mourad, men huvudpersonen är i många stycken storasystern Dounia, som bryter med familjens seder och traditioner och söker sig ett liv som en helt integrerad fransk medborgare. För föräldrarna är detta en katastrof, större än vad de har ord till. Men som brodern Mourad konstaterar med barnboken Babar som en metafor: "Babar kan gå på två ben, ha på sig tredelade kostymer och en fluga och köra runt i en cabriolet....men han kommer alltid att vara en elefant".

Faïza Guène skriver med humor, värme och ett friskt flödande språk, väl fångat i svensk översättning. På många sätt påminner hennes berättarstil om ett slag av judisk litteratur, med den hysteriska mamman och det vuxna barnet som bryter upp från kultur, religion och tradition och det dignande matbordet. Kulturkrockarna är många och berättas ofta med glimten i ögat, även det som är utslag av fördomsfullhet. En arab som kör en Mercedes i Paris måste vara en knarklangare och inte en lärare i en statlig förortsskola som Mourad är. Så finns ändå den allvarsamma tonen där. Hur svårt det är att bryta upp från sin tradition och blir accepterad av en annan. Och om det egentligen är önskvärt att göra en sådan resa. I sin iver att slå hål på fördomar kanske hon riskerar att skapa en och annan ny sådan. Men i det mesta är detta en bok som på ett ytterst underhållande sätt stämmer till eftertanke. Integration är inte att vara lika varandra och ge upp sig själv. Frihet är inte att underkasta sig andras uppfattning om vad frihet är. Mångfald är inte enfald. I varje livsberättelse finns något att känna stolthet över.

Jakob Carlander